

III Універсал (7(20) листопада 1917 р.)

1.Проголошення Української Народної Республіки (УНР) у складі федеративної Росії.

2.УЦР — вищий законодавчий, а Генеральний Секретаріат — вищий виконавчий органи УНР до скликання Установчих зборів України.

3.Включення до УНР земель, де більшість населення складали українці: Київщина, Поділля, Волинь, Чернігівщина, Полтавщина, Харківщина, Катеринославщина, Херсонщина, Таврія (без Криму), у майбутньому — приєднання шляхом переговорів інших українських етнічних територій.

4.Скасування права власності на поміщицькі, удільні, монастирські, кабінетні, церковні та інші землі нетрудових господарств. Земля — власність трудового народу, що має перейти до нього без викупу (до Українських Установчих зборів землею порадкуватимуть Земельні комітети, обрані народом).

5.Уведення 8-годинного робочого дня

6. Встановлення державного контролю над виробництвом.

7.Підтримка мирних переговорів для швидкого закінчення війни.

8.Скасування смертної кари.

9.Надання амністії політв'язням. Упорядкування судової системи.

10.Розширення прав органів місцевого самоврядування.

11.Проголошення демократичних свобод: свободи слова, друку, віросповідань, зібрань, союзів, страйків, недоторканності особи й помешкання та інше.

12.Визнання права національних меншин на національно-територіальну автономію.

13.Визначення дня виборів та скликання Українських Установчих зборів

IV Універсал (9(22) січня 1918 р.)

- 1.Проголошення УНР самостійною, незалежною, вільною, суверенною державою.
- 2.Бажання жити з усіма сусідніми державами в «згоді та приязні», без взаємного втручання у внутрішні справи.
- 3.Влада в УНР належить народу (до Установчих зборів її вищим органом залишалася УЦР та уряд — Рада народних міністрів).
- 4.Початок самостійних мирних переговорів.
- 5.Заклик до боротьби з більшовиками.
- 6.Проголошення програми соціально-економічних перетворень:
 - розпуск постійної армії та створення народної міліції;
 - обрання народних рад — органів місцевого самоврядування;
 - підтвердження передачі землі трудовому народу без викупу на основі скасування приватної власності на землю (ліси, води, надра є також надбанням усього народу)
 - переведення промисловості на виробництво товарів народного вжитку; боротьба з безробіттям;
 - допомога інвалідам війни;
 - державний контроль над банками;
 - установлення державної монополії на зовнішню торгівлю;
- 7.Підтвердження демократичних свобод, проголошених III Універсалом

Універсал- політико-правовий акт, програмного характера